

Likumprojekts

Grozījumi Dzelzceļa likumā

Izdarīt Dzelzceļa likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 9. nr.; 1999, 5., 23. nr.; 2001, 1. nr.; 2003, 6., 10., 23. nr.; 2004, 8. nr.; 2005, 21. nr.; 2006, 1. nr.; 2007, 13., 15. nr.; 2008, 15., 16. nr.; 2009, 12., 20. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 193. nr.; 2010, 86., 106., 162., 205. nr.; 2011, 65. nr.; 2013, 51., 188., 232. nr.; 2014, 189., 214. nr.; 2016, 48. nr.; 2017, 253. nr.; 2018, 225. nr.) šādus grozījumus:

1. 1. pantā:
izteikt 12. punktu šādā redakcijā:

"12) **dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs** – komersants vai institūcija, kas atbild par dzelzceļa infrastruktūras ekspluatāciju (tostarp vilcienu ceļu iedalīšanu, satiksmes pārvaldību un infrastruktūras maksas noteikšanu), kā arī par dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu, atjaunošanu un attīstību tīklā un tiesību aktos noteiktajā kārtībā piedalās tās attīstīšanā. Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs pārvalda dzelzceļa infrastruktūru (nodrošinot dzelzceļa infrastruktūras ekspluatāciju, uzturēšanu, atjaunošanu, attīstību), plāno, organizē un uzrauga vilcienu un cita ritošā sastāva kustību pa tā pārvaldījumā esošās dzelzceļa infrastruktūras sliežu ceļiem, kā arī atbild par dzelzceļa infrastruktūras kontroles un drošības sistēmu vadību un gadījumos, kad likums neparedz ierobežojumus, veic dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskās funkcijas. Atsevišķas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja funkcijas var veikt dažādas institūcijas vai komersanti, ievērojot šā likuma 6.³ panta noteikumus;"

papildināt pantu ar 47., 48. un 49. punktu šādā redakcijā:

"47) **dzelzceļa infrastruktūras attīstīšana** – tīkla plānošana, finanšu un ieguldījumu plānošana, kā arī infrastruktūras attīstība;

48) **vertikāli integrēts uzņēmums**:

a) koncerns, kas atbilst vienam no šādiem aprakstiem, lietojot terminu "kontrolē" Padomes 2004. gada 20. janvāra regulas (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās regula) izpratnē:

– publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju kontrolē komersants, kas vienlaikus kontrolē vienu vai vairākus pārvadātājus, kuri sniedz

dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus attiecīgā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja tīklā,

– publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju kontrolē viens vai vairāki pārvaldītāji, kuri sniedz dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus attiecīgā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja tīklā,

– publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs kontrolē vienu vai vairākus pārvaldītājus, kuri sniedz dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus attiecīgā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja tīklā,

b) komersants, ko veido atsevišķas struktūrvienības, ietverot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju un vienu vai vairākas struktūrvienības, kuras kā pārvaldītājs sniedz dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus attiecīgā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja tīklā un kurām nav atsevišķas juridiskas personas statusa.

Šā likuma izpratnē par vertikāli integrētu uzņēmumu neuzskata publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju un pārvaldītāju, ja tie ir savstarpēji neatkarīgas kapitālsabiedrības, bet to kapitāla daļas pieder valstij;

49) **pasāžieru ātrgaitas pārvadājumu pakalpojumi** – pakalpojumi pasažieru pārvadājumiem pa dzelzceļu, kurus sniedz bez pieturām starp divām vietām, kuras šķir vairāk nekā 200 kilometru liels attālums, uz īpaši būvētām ātrgaitas līnijām, kuras aprīkotas ātrumam, kas nav mazāks par 250 kilometriem stundā, un kurās vilcienu kustība vidēji notiek ar šādu ātrumu."

2. Izteikt 2.¹ pantu šādā redakcijā:

"2.¹ pants. Likuma piemērošanas izņēmumi

(1) Likums neattiecas uz sliežu ceļu infrastruktūru (tostarp infrastruktūru tramvajiem, metro, vieglā tipa dzelzceļam, tramvajvilcieniem u. tml.), kas ir funkcionāli atdalīta no dzelzceļa infrastruktūras un paredzēta pasažieru pārvadāšanai pilsētas teritorijā vai pārvadājumiem uzņēmuma teritorijā, kā arī uz ritošo sastāvu, kas darbojas šajā infrastruktūrā.

(2) Šā likuma 5.¹ panta pirmo daļu, 9. panta otro, trešo un ceturto daļu, 10.¹, 12.¹, 12.² un 13.¹ pantu, kā arī 23. panta ceturto, piekto, sesto, septīto, astoto un devīto daļu nepiemēro pārvaldītājiem, kas sniedz tikai pilsētas, piepilsētas vai reģionālos dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus nesaistītos vietējas un reģionālas nozīmes dzelzceļa infrastruktūras pārvadājumu pakalpojumu tīklos vai tīklos, kas paredzēti tikai pilsētas vai piepilsētas dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumiem.

(3) Neatkarīgi no šā panta otrās daļas noteikumiem, ja šā panta otrajā daļā minēto pārvaldītāju tieši vai netieši kontrolē kāds komersants vai institūcija, kas sniedz citus – ne pilsētas, piepilsētas vai reģionālus – dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus vai tādus aptver, tad piemēro 23. panta ceturto, piekto un sesto daļu. Attiecībā uz šādu dzelzceļa pārvadājumu komersantu piemēro arī šā likuma 13. panta ceturto daļu un 23. panta devīto daļu, kas nosaka attiecības starp dzelzceļa pārvadājumu komersantu un komersantu vai institūciju, kurai ir tieša vai netieša kontrole pār to."

3. 4. pantā:

izteikt pirmās daļas 2. punktu šādā redakcijā:

"2) zeme zem sliežu ceļiem (zemes klātne un dzelzceļa zemes nodalījuma josla) un inženierbūves (tilti, ceļa pārvadi, estakādes, caurtekas, ūdens novadīšanas ietaises, komunikāciju kanāli, atbalsta sienas vai aizsargsienas, tuneli, segtas ieraktnes, citas apakšzemes būves u. tml.);";

papildināt pirmo daļu ar 9. punktu šādā redakcijā:

"9) speciāla infrastruktūra pasažieru un kravu piekļuvei pie dzelzceļa platformām, tostarp speciāli piebraucamie ceļi un gājēju ceļi pasažieriem."

4. 5.¹ pantā:

izteikt otro un trešo daļu šādā redakcijā:

"(2) Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra regulas (EK) Nr. 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes regulu (EEK) Nr. 1107/70, noteikumu piemērošanu, pārvadātājam tiesības piekļūt publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, lai tas varētu sniegt dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumus, piešķir saskaņā ar taisnīgiem, nediskriminējošiem un pārredzamiem nosacījumiem. Pārvadātājam ir tiesības uzņemt un izlaist pasažierus jebkurā stacijā vai pieturas punktā. Šīs tiesības ietver arī piekļuvi infrastruktūrai, kas savieno šā likuma 12.¹ panta otrajā daļā minētās apkalpes vietas.

(3) Lai attīstītu pasažieru ātrgaitas dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu tirgu, veicinātu pieejamās dzelzceļa infrastruktūras optimālu izmantošanu un sekmētu pasažieru ātrgaitas dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu konkurētspēju, šajā pantā paredzēto piekļuves tiesību īstenošanai attiecībā uz pasažieru ātrgaitas dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumiem var piemērot prasības, ko Valsts dzelzceļa administrācija noteikusi saskaņā ar attiecīgo Eiropas Savienības īstenošanas aktu.";

papildināt pantu ar piekto daļu šādā redakcijā:

"(5) Šajā pantā noteiktās piekļuves tiesības var ierobežot attiecībā uz pakalpojumiem, ko veic virzienā uz trešo valsti vai no tās, tādā tīklā, kura sliežu platums atšķiras no galvenā dzelzceļa tīkla Eiropas Savienībā, ja pārrobežu pārvadājumos rodas konkurences kropļojumi. Minētās piekļuves tiesības var ierobežot arī tad, ja trešajā valstī dzelzceļa infrastruktūrai un ar to saistītajiem pakalpojumiem piekļuve netiek dota bez diskriminācijas."

5. Papildināt likumu ar 5.² pantu šādā redakcijā:

"5.² pants. Ierobežojumi attiecībā uz piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai un tiesībām uzņemt un izlaist pasažierus

(1) Šā likuma 5.¹ panta otrajā un trešajā daļā paredzētās tiesības piekļūt dzelzceļa infrastruktūrai ir ierobežojamas pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai starp konkrētu izbraukšanas vietu un konkrētu galamērķi, ja viens vai vairāki noslēgtie valsts vai pašvaldības dzelzceļa pārvadājumu pasūtījuma līgumi attiecas uz šo pašu maršrutu vai alternatīvu maršrutu, tad, ja šo tiesību izmantošana izjauktu noslēgtā attiecīgā valsts vai pašvaldības dzelzceļa pārvadājumu pasūtījuma līguma vai līgumu ekonomisko līdzsvaru.

(2) Lai noteiktu, vai noslēgtā valsts vai pašvaldības dzelzceļa pārvadājumu pasūtījuma līguma ekonomiskais līdzsvars tiktu izjaukts, Valsts dzelzceļa administrācija veic ekonomisko analīzi un savu lēmumu balsta uz kritērijiem, kuri noteikti saskaņā ar attiecīgo Eiropas Savienības īstenošanas aktu. Valsts dzelzceļa administrācija izvērtē ekonomisko līdzsvaru, ja mēneša laikā pēc informācijas saņemšanas par šā likuma 27. panta piektajā daļā paredzēto pasažieru pārvadājumu pakalpojumu ir saņemts tādas kompetentās iestādes iesniegums, kas noslēgusi valsts vai pašvaldības dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pasūtījuma līgumu, vai jebkuras citas ieinteresētās kompetentās iestādes iesniegums, kurai ir tiesības ierobežot piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai, vai tāda pārvadātāja iesniegums, kas izpilda pasūtījuma līgumu Latvijas teritorijā attiecīgajā pasažieru pārvadājumu maršrutā, vai dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja iesniegums, vai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja iesniegums.

(3) Kompetentā iestāde, kas noslēgusi valsts vai pašvaldības dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pasūtījuma līgumu, un pārvadātāji, kas sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus, sniedz Valsts dzelzceļa administrācijai informāciju, kas nepieciešama, lai pieņemtu pamatotu lēmumu. Valsts dzelzceļa administrācija izskata saņemto informāciju, ja nepieciešams, pieprasa vajadzīgo informāciju no citām iesaistītajām personām un mēneša laikā pēc šīs informācijas saņemšanas sāk apspriedes ar tām. Ja nepieciešams, Valsts dzelzceļa administrācija apspriežas ar visām iesaistītajām personām. Valsts dzelzceļa administrācija informē iesaistītās personas par lēmuma pieņemšanas termiņu, kas nav ilgāks kā sešas nedēļas pēc tam, kad saņemta visa attiecīgā informācija, un par lietā pieņemto lēmumu paziņo Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā, ciktāl to nenosaka Komisijas 2014. gada 11. augusta īstenošanas regula (ES) Nr. 869/2014 par jauniem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem.

(4) Valsts dzelzceļa administrācija pamato pieņemto lēmumu. Tajā ietver nosacījumus, saskaņā ar kuriem mēneša laikā pēc tā paziņošanas kompetentā iestāde, kas noslēgusi valsts vai pašvaldības dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pasūtījuma līgumu, pārvadātājs, kas izpilda pasūtījuma līgumu Latvijas teritorijā šajā pasažieru pārvadājumu maršrutā, publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs, publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicējs vai pārvadātājs, kas meklē iespēju piekļūt dzelzceļa infrastruktūrai,

var rosināt, lai Valsts dzelzceļa administrācija uzsāk administratīvo procesu no jauna.

(5) Ja Valsts dzelzceļa administrācija konstatē, ka ar šā likuma 27. panta piektajā daļā paredzēto pasažieru pārvadājumu pakalpojumu tiktu izjaukts noslēgtā valsts vai pašvaldības dzelzceļa pārvadājumu pasūtījuma līguma ekonomiskais līdzsvars, tā norāda iespējamās minētā pakalpojuma izmaiņas, ar kurām tiktu nodrošināta nosacījumu izpilde šā likuma 5.¹ panta otrajā daļā paredzēto piekļuves tiesību piešķiršanai.

(6) Ja Valsts dzelzceļa administrācija pēc šā panta otrajā, trešajā un ceturtajā daļā minētās analīzes veikšanas konstatē, ka paredzētais pasažieru ātrgaitas pārvadājumu pakalpojums starp konkrētu izbaukšanas vietu un konkrētu galamērķa vietu izjauktu attiecībā uz šo pašu maršrutu vai alternatīvu maršrutu noslēgtā valsts vai pašvaldības dzelzceļa pārvadājumu pasūtījuma līguma ekonomisko līdzsvaru, Valsts dzelzceļa administrācija norāda iespējamās izmaiņas pakalpojumā, ar kurām tiktu nodrošināta šā likuma 5.¹ panta otrajā un trešajā daļā minēto piekļuves tiesību piešķiršanas nosacījumu izpilde. Šādas izmaiņas var nozīmēt paredzētā pakalpojuma pārveidošanu."

6. Papildināt likumu ar 6.¹, 6.², 6.³, 6.⁴, 6.⁵ un 6.⁶ pantu šādā redakcijā:

"6.¹ pants. Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja neatkarība

(1) Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs ir atbildīgs par dzelzceļa infrastruktūras ekspluatāciju, uzturēšanu un atjaunošanu tīklā, nosakot, ka dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs nodrošina minētā tīkla dzelzceļa infrastruktūras attīstīšanu saskaņā ar šo likumu.

(2) Nevienai no pārējām juridiskajām vienībām vertikāli integrētā uzņēmumā nedrīkst būt izšķiroša ietekme uz lēmumiem, kurus pieņem publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs (vai – attiecīgos gadījumos – publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicējs) attiecībā uz dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskajām funkcijām. Šā likuma 1. panta 48. punkta "b" apakšpunktā minētajos gadījumos dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskās funkcijas veic savā juridiskajā formā, uzbūvē un lēmumu pieņemšanā no pārvadātāja neatkarīgs komersants vai institūcija.

(3) Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja padomes un valdes locekļi un tiem tieši pakļautie vadītāji darbojas nediskriminējošā veidā, un to objektivitāti nedrīkst ietekmēt nekādi interešu konflikti.

(4) Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs ir organizējams kā vienība, kas ir juridiski nošķirta no jebkura dzelzceļa pārvadātāja, bet vertikāli integrētos uzņēmumos – nošķirta no jebkurām citām juridiskām personām, kuras ietilpst koncernā, vai – attiecīgos gadījumos – struktūrvienībām, kas ietilpst komersantā.

(5) Viena un tā pati persona nevar vienlaikus tikt iecelta vai nodarbināta:

1) kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja valdes loceklis un kā tāda pārvadātāja valdes loceklis, kas darbojas attiecīgajā tīklā;

2) kā persona, kas ir atbildīga par lēmumu pieņemšanu saistībā ar publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskajām funkcijām, un kā tāda pārvaldītāja valdes loceklis, kas darbojas attiecīgajā tīklā;

3) ja ir izveidota padome, – kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja padomes loceklis un kā tāda pārvaldītāja padomes loceklis, kas darbojas attiecīgajā tīklā;

4) kā tāda komersanta padomes loceklis, kas ietilpst vertikāli integrētā uzņēmumā un vienlaikus īsteno kontroli gan pār pārvaldītāju, kas darbojas attiecīgajā tīklā, gan publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, un kā minētā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja valdes loceklis.

(6) Vertikāli integrētos uzņēmumos publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja valdes locekļi un personas, kas ir atbildīgas par lēmumu pieņemšanu saistībā ar dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskajām funkcijām, ne no vienas citas juridiskas vienības, kas ietilpst vertikāli integrētā uzņēmumā, nesaņem nekādu uz rezultātiem balstītu atalgojumu, kā arī nesaņem prēmijas, kas galvenokārt saistītas ar konkrētu pārvaldītāju finanšu rezultātiem. Tomēr minētajām personām var piedāvāt stimulus, kas saistīti ar dzelzceļa sistēmas vispārējo darbību.

(7) Ja dažādām vienībām, kuras ietilpst vertikāli integrētā uzņēmumā, informācijas sistēmas ir kopīgas, piekļuve sensitīvai informācijai (komercnoslēpumu saturoša informācija, kura attiecas tikai uz publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskajām funkcijām) ir tikai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja personām, kam šādas tiesības ir piešķirtas, vai citām personām ar publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja atļauju. Sensitīvu informāciju nenodod tālāk citām vienībām, kas ietilpst vertikāli integrētā uzņēmumā.

(8) Ja dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskās funkcijas veic juridiskajā formā, uzbūvē un lēmumu pieņemšanā no pārvaldītāja neatkarīgs komersants vai institūcija, tai nepiemēro šā likuma 6.¹ panta ceturto daļu un piektās daļas 3. un 4. punktu. Šā likuma 6.¹ panta piektās daļas 1. punkta un sestās daļas noteikumus analogiski piemēro par infrastruktūras pārvaldīšanu un pārvaldājumu pakalpojumu sniegšanu atbildīgo nodaļu vadītājiem. Noteikumus, kas attiecas uz dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskajām funkcijām, piemēro neatkarīgajam dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicējam.

(9) Šā panta pirmās daļas noteikumi neskar šajā likumā noteiktās lēmumu pieņemšanas tiesības attiecībā uz dzelzceļa infrastruktūras attīstību un finansējumu, uz kompetenci attiecībā uz infrastruktūras finansēšanu un maksas noteikšanu, kā arī uz jaudas sadali.

6.² pants. Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja objektivitāte attiecībā uz satiksmes pārvaldību un uzturēšanas plānošanu

(1) Satiksmes pārvaldības un uzturēšanas plānošanas funkcijas publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs īsteno pārredzamā un nediskriminējošā veidā. Personas, kuras ir atbildīgas par lēmumu pieņemšanu saistībā ar minētajām funkcijām, nedrīkst ietekmēt nekādi interešu konflikti.

(2) Attiecībā uz satiksmes pārvaldību – ja ir traucējumi, kas attiecas uz pārvadātājiem, tad publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs nodrošina pārvadātājiem pilnīgu un savlaicīgu piekļuvi attiecīgajai informācijai. Ja publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs piešķir pārvadātājiem turpmāku piekļuvi satiksmes pārvaldības procesam, tas attiecībā uz attiecīgajiem pārvadātājiem to dara pārredzamā un nediskriminējošā veidā.

(3) Jautājumā par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras apjomīgas uzturēšanas un (vai) atjaunošanas ilgtermiņa plānošanu publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs apspriežas ar pieteikuma iesniedzējiem un pēc iespējas ņem vērā izteiktos viedokļus. Uzturēšanas darbu plānošanu nediskriminējošā veidā veic publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs.

6.³ pants. Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja funkciju nodošana ārpalpojumā un funkciju dalīšana

(1) Garantējot, ka nerodas interešu konflikts un tiek nodrošināta sensitīvas informācijas konfidencialitāte, publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs var:

1) nodot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja funkcijas ārpalpojumā citam komersantam ar noteikumu, ka šis komersants nav pārvadātājs, ka tas nekontrolē pārvadātāju vai ka to nekontrolē pārvadātājs. Vertikāli integrētā uzņēmumā būtiskās funkcijas nedrīkst nodot ārpalpojumā citai vertikāli integrētā uzņēmuma vienībai, ja vien šāda vienība nepilda tikai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskās funkcijas;

2) nodot ārpalpojumā pārvadātājiem vai komersantiem, kuri kontrolē pārvadātājus vai kurus kontrolē pārvadātājs, tādu darbu un saistītu uzdevumu izpildi, kuri attiecas uz publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras attīstīšanu, uzturēšanu un atjaunošanu.

(2) Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs uzrauga šā likuma 1. panta pirmās daļas 12. punktā minēto dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja funkciju īstenošanu. Jebkurš komersants vai institūcija, kas veic kādu no publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskajām funkcijām, ievēro šā likuma 6.¹, 6.², 6.⁴ un 13.¹ pantu.

(3) Atkāpjoties no šā likuma 6.¹ panta pirmās, otrās un trešās daļas noteikumiem, publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības funkcijas var veikt dažādi publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāji (tostarp publiskās un privātās partnerības vienošanās puses), ja tie visi ievēro šā likuma 6.¹ panta ceturtajā, piektajā, sestajā un septītajā daļā un 6.², 6.⁴ un 13.¹ pantā noteiktās prasības un uzņemas atbildību par attiecīgo funkciju īstenošanu.

(4) Valsts dzelzceļa administrācijas uzraudzībā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs var noslēgt sadarbības līgumus ar vienu vai vairākiem pārvadātājiem, to darot nediskriminējošā veidā un nolūkā sniegt labumu klientiem (piemēram, lai samazinātu izmaksas vai uzlabotu darbību tajā

tīkla daļā, uz kuru attiecas līgums). Valsts dzelzceļa administrācija pārrauga šādu līgumu izpildi un pamatotos gadījumos var ieteikt tos izbeigt.

6.4 pants. Finanšu pārredzamība

(1) No publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras tīkla pārvaldības darbībām gūtos ienākumus (tostarp publiskus līdzekļus) publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs var izmantot tikai savas komercdarbības finansēšanai (tostarp, lai apkalpotu aizdevumus). Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs šādus ienākumus var arī izmantot, lai maksātu dividendes kapitāla daļu īpašniekiem, kuru vidū var būt jebkādi privāti dalībnieki (akcionāri), izņemot komersantus, kas ietilpst vertikāli integrētā uzņēmumā un vienlaikus īsteno kontroli gan pār pārvaldītāju, gan minēto publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju.

(2) Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs ne tieši, ne netieši nepiešķir aizdevumus pārvaldītājam, kas darbojas tā tīklā.

(3) Pārvaldītājs ne tieši, ne netieši nepiešķir aizdevumus publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam, kura tīklā tas darbojas.

(4) Aizdevumus starp vertikāli integrēta uzņēmuma vienībām piešķir, izmaksā un apkalpo tikai saskaņā ar tirgus likmēm un nosacījumiem, kas atspoguļo attiecīgās vienības individuālo riska profilu.

(5) Aizdevumi, kas starp vertikāli integrēta uzņēmuma vienībām ir piešķirti pirms 2016. gada 24. decembra, var tikt turpināti līdz termiņa beigām ar noteikumu, ka par tiem līgums tika slēgts saskaņā ar tirgus likmēm un ka tie tika izmaksāti un tos apkalpo.

(6) Jebkurus pakalpojumus, ko publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam piedāvā citas vertikāli integrētā uzņēmuma vienības, sniedz, par tiem maksājot vai nu tirgus cenās, vai cenās, kas atspoguļo ražošanas izmaksas, pieskaitot saprātīgu peļņas daļu.

(7) Vertikāli integrētos uzņēmumos publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja parādi ir skaidri jānodala no citu juridisku vienību parādiem. Šādus parādus apkalpo atsevišķi. Tas neliedz parādu galīgo maksājumu veikt juridiskai vienībai, kas ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, kurš vienlaikus īsteno kontroli gan pār pārvaldītāju, gan minēto publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, vai izmantojot kādu citu juridisku vienību uzņēmumā.

(8) Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja un citu juridisko vienību uzskaiti vertikāli integrētā uzņēmumā veic tā, lai nodrošinātu šā panta izpildi un dotu iespēju uzņēmumā veikt atsevišķu grāmatvedības uzskaiti un pārredzamas finanšu plūsmas.

(9) Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs vertikāli integrētā uzņēmumā uzglabā grāmatvedības ierakstus par visām komerciālajām un finansiālajām attiecībām ar citām juridiskajām vienībām minētajā uzņēmumā.

6.⁵ pants. Koordinācijas mehānismi

(1) Starp galveno publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēju un visiem ieinteresētajiem pārvadātājiem, kā arī zināmiem un iespējamiem pieteikuma iesniedzējiem tiek ieviesti piemēroti koordinācijas mehānismi, kuros aicina piedalīties kravas un pasažieru pārvadājumu pakalpojumu lietotāju pārstāvjus un publiskas personas institūcijas. Valsts dzelzceļa administrācija var piedalīties kā novērotāja.

(2) Koordinācija cita starpā attiecas uz:

1) pieteikuma iesniedzēju vajadzībām saistībā ar publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras jaudas uzturēšanu un attīstību;

2) šā likuma 10.¹ pantā minētajos līgumos ietvertu uz lietotājiem orientēto darbības mērķu saturu un uz šā likuma 10.¹ panta pirmajā daļā minētajiem stimuliem un to īstenošanu;

3) šā likuma 28. pantā minētā tīkla pārskata saturu un īstenošanu;

4) intermodalitātes un savstarpējas izmantojamības jautājumiem;

5) jebkuru citu jautājumu, kas saistīts ar nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi, publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras lietošanu un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja pakalpojumu kvalitāti.

(3) Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs, sadarbojoties ar ieinteresētajām personām, sagatavo un publicē koordinācijas pamatnostādnes par šā panta otrajā daļā minētajiem jautājumiem. Koordinācija notiek vismaz reizi gadā, un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs savā tīmekļvietnē publicē pārskatu par darbībām, kas veiktas saskaņā ar šo pantu.

(4) Saskaņā ar šo pantu veiktā koordinācija neierobežo pieteikuma iesniedzēju tiesības iesniegt sūdzību Valsts dzelzceļa administrācijā un normatīvajos aktos noteikto Valsts dzelzceļa administrācijas kompetenci dzelzceļa transporta nozarē, pildot regulatīvās iestādes funkcijas.

6.⁶ pants. Eiropas infrastruktūras pārvaldītāju tīkls

(1) Lai veicinātu efektīvu un lietderīgu dzelzceļa pakalpojumu sniegšanu Eiropas Savienībā, galvenais infrastruktūras pārvaldītājs piedalās un sadarbojas Eiropas infrastruktūras pārvaldītāju tīklā. Minētajā tīklā notiek regulāras tikšanās, lai:

1) attīstītu Eiropas Savienības dzelzceļa infrastruktūru;

2) atbalstītu savlaicīgu un efektīvu vienotas Eiropas dzelzceļa telpas īstenošanu;

3) apmainītos ar paraugpraksi;

4) uzraudzītu un salīdzinoši novērtētu darbības rezultātus;

5) dotu ieguldījumu Eiropas Komisijas veiktajos tirgus uzraudzības pasākumos;

6) risinātu nepilnības pārrobežu jautājumos;

7) apspriestu sadarbību maksas aprēķināšanas un infrastruktūras jaudas sadales pārrobežu jautājumos.

(2) Saskaņā ar šo pantu veiktā koordinācija neierobežo pieteikuma iesniedzēja tiesības iesniegt sūdzību Valsts dzelzceļa administrācijā un normatīvajos aktos noteikto Valsts dzelzceļa administrācijas kompetenci dzelzceļa transporta nozarē, pildot regulatīvās iestādes funkcijas."

7. 13.¹ pantā:

aizstāt visā pantā vārdu "koncerns" (attiecīgā locījumā) ar vārdiem "vertikāli integrēts uzņēmums" (attiecīgā locījumā);

papildināt pirmo daļu ar 5. punktu šādā redakcijā:

"5) vertikāli integrētā uzņēmumā neviena cita vertikāli integrētā uzņēmuma vienība, kas nav publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs, ja tā veic ne tikai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskās funkcijas.";

aizstāt ceturtais daļas 1. punktā vārdus "atstājis amatu" ar vārdiem "atstājis amatu. Būtisko funkciju veicēja valdes locekļu un to vadošo darbinieku amata maiņa, kuru kompetencē ietilpst lēmumu pieņemšana par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veikšanu, nedrīkst radīt interešu konfliktu";

papildināt ceturto daļu ar 4. un 5. punktu šādā redakcijā:

"4) pārvadātājs vai jebkura cita juridiska vienība nedrīkst īstenot izšķirošu ietekmi uz publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju saistībā ar publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskajām funkcijām gadījumos, kad likums neparedz ierobežojumus publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam veikt publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskās funkcijas;

5) pārvadātājam vai jebkurai citai juridiskai vienībai vertikāli integrētā uzņēmumā nedrīkst būt izšķiroša ietekme attiecībā uz tādu personu iecelšanu amatā un atlaišanu, kuras ir atbildīgas par lēmumu pieņemšanu saistībā ar publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskajām funkcijām gadījumos, kad likums neparedz ierobežojumus publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam veikt publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskās funkcijas.";

papildināt piekto daļu ar 7. un 8. punktu šādā redakcijā:

"7) pārvadātājs vai jebkura cita juridiska vienība nedrīkst īstenot izšķirošu ietekmi uz publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēju saistībā ar publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskajām funkcijām;

8) pārvadātājam vai jebkurai citai juridiskai vienībai vertikāli integrētā uzņēmumā nedrīkst būt izšķiroša ietekme jautājumos par valdes locekļu vai to vadošo darbinieku iecelšanu amatā un atlaišanu, kuru kompetencē ietilpst lēmumu pieņemšana par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veikšanu."

8. Izslēgt 25.² pantu.

9. 27. pantā:

izteikt trešās daļas otro teikumu šādā redakcijā:

"Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs var prasīt to zaudējumu (ieskaitot zaudējumus, kas rodas citās Eiropas Savienības dalībvalstīs) atlīdzību, kuri tam rodas, ievērojot noteiktās pārvadājumu prioritātes.";

izteikt piekto daļu šādā redakcijā:

"(5) Ja pieteikuma iesniedzējs plāno pieprasīt dzelzceļa infrastruktūras jaudu, lai sniegtu pasažieru pārvadājumu pakalpojumu Latvijas teritorijā, kur tiesības piekļūt dzelzceļa infrastruktūrai ir ierobežotas saskaņā ar šā likuma 5.² pantu, tas informē infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēju, infrastruktūras pārvaldītāju un Valsts dzelzceļa administrāciju ne vēlāk kā 18 mēnešus pirms tam, kad stājas spēkā kustības grafiks, uz kuru attiecas infrastruktūras jaudas pieprasījums. Lai ļautu Valsts dzelzceļa administrācijai novērtēt iespējamo ekonomisko ietekmi uz spēkā esošajiem valsts vai pašvaldības dzelzceļa pārvadājumu pasūtījuma līgumiem, Valsts dzelzceļa administrācija nodrošina, lai bez liekas kavēšanās un ne vēlāk kā 10 dienu laikā tiek informēta kompetentā iestāde, kas noslēgusi valsts vai pašvaldības dzelzceļa pārvadājumu pasūtījuma līgumu, un pārvaldītājs, kas izpilda šo pasūtījuma līgumu Latvijas teritorijā attiecīgajā pasažieru pārvadājumu maršrutā, kā arī jebkura cita ieinteresētā kompetentā iestāde, kurai ir tiesības ierobežot piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai saskaņā ar šā likuma 5.² pantu."

10. 30. pantā:

papildināt pantu ar 2.³ daļu šādā redakcijā:

"(2³) Dzelzceļa jomu reglamentējošajos Eiropas Savienības tiesību aktos minētā regulatīvā iestāde Latvijā ir Valsts dzelzceļa administrācija.";

papildināt 4.¹ daļu pēc vārda "komplektēšanas" ar vārdiem "un personālvadības".

11. 31. pantā:

aizstāt pirmās daļas 8. punkta "f" apakšpunktā skaitļus un vārdus "5.¹, 12.¹, 12.² un 25.² pantu" ar skaitļiem un vārdiem "5.¹, 5.², 12.¹ un 12.² pantu";

papildināt pirmās daļas 8. punktu ar "h", "i" un "j" apakšpunktu šādā redakcijā:

"h) satiksmes pārvaldību,

i) dzelzceļa infrastruktūras atjaunošanas plānošanu un plānotu vai neplānotu uzturēšanu,

j) atbilstību šā likuma 6.¹, 6.², 6.³, 6.⁴ un 13.¹ pantā minētajām prasībām, tostarp prasībām, kas attiecas uz interešu konfliktu;";

izteikt pirmās daļas 9. punktu šādā redakcijā:

"9) uzrauga konkurences situāciju dzelzceļa pakalpojumu tirgos (jo īpaši pasažieru ātrgaitas pārvadājumu pakalpojumu tirgū) un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja, infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja un apkalpes vietas operatora darbības šīs daļas 8. punkta "a", "b", "c", "d", "e", "f", "g", "h", "i" un "j" apakšpunktā norādītajos jautājumos, neskarot konkurences tiesību ievērošanu uzraugošo institūciju tiesības dzelzceļa pakalpojumu tirgos. Pēc savas iniciatīvas, kā arī lai nepieļautu pieteikuma iesniedzēja diskrimināciju, kontrolē šīs daļas 8. punkta "a", "b", "c", "d", "e", "f", "g", "h", "i" un "j" apakšpunktā norādītos jautājumus un jo īpaši pārbauda, vai tīkla pārskatā nav iekļautas diskriminējošas normas un vai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam, publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicējam vai apkalpes vietas operatoram nav piešķirta rīcības brīvība, ko var izmantot pieteikuma iesniedzēja diskriminēšanai;";

papildināt 2.¹ daļas pirmo teikumu pēc vārda "nošķiršanu" ar vārdiem un skaitli "kā arī šā likuma 6.⁴ panta noteikumiem par finanšu pārredzamību, turklāt minētās tiesības Valsts dzelzceļa administrācijai vertikāli integrēta uzņēmuma gadījumā ir attiecībā uz visām attiecīgajām juridiskajām vienībām vertikāli integrētā uzņēmuma sastāvā";

izteikt 2.² daļas trešo teikumu šādā redakcijā:

"Pildot šā panta pirmās daļas 9. punktā minēto funkciju, neskarot konkurences iestāžu pilnvaras nodrošināt konkurenci dzelzceļa pakalpojumu tirgos, Valsts dzelzceļa administrācija pēc savas iniciatīvas lemj par pasākumiem, kas veicami, lai novērstu pieteikuma iesniedzēju diskrimināciju, tirgus izkropļojumus un citas nevēlamas tendences šajos tirgos, jo īpaši atsaucoties uz šā panta pirmās daļas 8. punkta "a", "b", "c", "d", "e", "f", "g", "h", "i" un "j" apakšpunktā norādītajiem jautājumiem.";

papildināt pantu ar jaunu 2.³ un 2.⁴ daļu šādā redakcijā:

"(2³) Valsts dzelzceļa administrācija veic šā likuma 6.⁴ panta pirmajā daļā minēto finanšu plūsmu, ceturtajā un piektajā daļā minēto aizdevumu un septītajā daļā minēto parādu uzraudzību.

(2⁴) Valsts dzelzceļa administrācija izvērtē šā likuma 6.³ panta ceturtajā daļā minētos publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja sadarbības līgumus ar vienu vai vairākiem pārvaldītājiem pirms to noslēgšanas, pārrauga šādu līgumu izpildi un pamatotos gadījumos var ieteikt tos izbeigt.";

uzskatīt līdzšinējo 2.³ un 2.⁴ daļu par 2.⁵ un 2.⁶ daļu.

12. 32.¹ pantā:

papildināt pantu ar 3.¹ daļu šādā redakcijā:

"(3¹) Ja jautājumos, kas saistīti ar starptautisku dzelzceļa pārvaldājumu pakalpojumu, ir nepieciešami Valsts dzelzceļa administrācijas un vienas vai vairāku citu dzelzceļa regulatīvo iestāžu lēmumi, Valsts dzelzceļa administrācija sadarbojas ar attiecīgajām dzelzceļa regulatīvajām iestādēm.";

papildināt piekto daļu pēc vārda "trešajā" ar skaitli "3.¹".

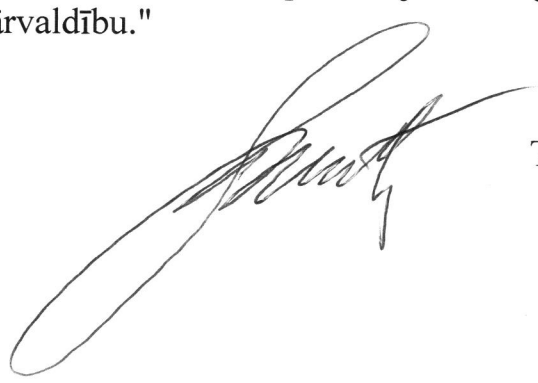
13. Papildināt 33.³ pantu ar trešo daļu šādā redakcijā:

"(3) Lai gadījumos, kad rodas būtiski pakalpojumu traucējumi, sniegtu palīdzību pasažieriem regulas (EK) Nr. 1371/2007 18. panta izpratnē, dzelzceļa pārvaldītājs, kas sniedz pasažieru pārvaldājumu pakalpojumus, sagatavo ārkārtas rīcības plānu un saskaņo to ar šā panta pirmajā daļā minēto attiecīgo iestādi."

14. Papildināt informatīvo atsauci uz Eiropas Savienības direktīvām ar 9. punktu šādā redakcijā:

"9) Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 14. decembra direktīvas 2016/2370/ES, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2012/34/ES groza attiecībā uz iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvaldājumu tirgus atvēršanu un dzelzceļa infrastruktūras pārvaldību."

Satiksmes ministrs

T. Linkaits